

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. การเล่นทริล (Trill)

ทริล คือ การพรมนิ้วโดยประกอบไปด้วยความเร็วของนิ้วหลักเล่นสลับกันโดย นิ้วที่ห่างกันหนึ่งเสียง หรือครึ่งเสียงใกล้เคียงกัน ซึ่งวิธีการเริ่มเล่นแต่ละครั้งนั้น ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของ ตัวโน้ต Melodic หรือ Harmonic (ลักษณะของการประสานเสียง) ทริลเป็นลีลาประดับในเสียงดนตรีระหว่าง นิ้วในบันไดเสียงซึ่งมีชื่อเรียกหลายอย่าง ในภาษาเยอรมัน เรียกว่า Triller ภาษาอิตาลีเรียกว่า Trillo ภาษาฝรั่งเศส เรียกว่า Trille ภาษาอังกฤษเรียกว่า Trill ซึ่งการสั่นหรือการพรมนิ้วประเภท นี้มีมาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 15 และเริ่มแพร่หลายมีความชัดเจนมากขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 17 ทำให้ในช่วงเวลาศตวรรษที่ 16-19 ได้ให้ความสำคัญกับเครื่องหมายทริล เพื่อสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของ ผู้ประพันธ์เพลง

ทริล เป็นเทคนิคที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่มีการสลับนิ้วไปมาของนิ้วที่ใกล้เคียงกัน บางครั้งอาจจะเป็นโน้ตที่มีลักษณะขึ้นคู่ซึ่งนับจากนิ้วตัวแรก (ซ้ำการเปลี่ยนโน้ตที่มีขึ้นคู่) การปฏิบัติโน้ตทริลบ่อยครั้งที่กำหนดให้เป็นโน้ตตัวกลมหรือโน้ตตัวขาว โดยลักษณะการทริล จะไม่เหมือนกันในแต่ละยุค โดยมีรูปแบบที่ชัดเจนตามมุมมองที่หามาได้จากการสังเกต เทคนิค การเล่นทริลจะปฏิบัติได้จากสัญลักษณ์ของทริลจากการเขียนของผู้ประพันธ์ ความเร็วของการทริล ขึ้นอยู่กับทักษะของนักเปียโนและการเลือกใช้นิ้ว

สัญลักษณ์ของเครื่องหมายทริล

m m tr.

เจฟฟรี (Jeffery, 2552: ระบบออนไลน์) สัญลักษณ์ของทริลเหล่านี้จะนำมาใช้ สลับกันบ่อยครั้งเพื่อแสดงความความสั้นยาวของการทริล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความดีความของผู้เล่นและ ค่าของโน้ต เมื่อมีการแบ่งจำนวนจังหวะหรือค่าของตัวโน้ตออกมาแล้วนั้น สามารถใช้เทคนิค การเล่นทริล ที่บรรเลงได้หลายวิธีด้วยกัน

พัลเมอร์ (Palmer, 2552: ระบบออนไลน์) ได้กล่าวถึงการเล่นทริลจากเพลง ต้นฉบับในยุคสมัยบาโรกที่โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) เป็นผู้ประพันธ์ไว้

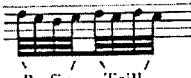

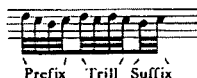

นั่นว่าทริลเป็นส่วนประกอบหนึ่งของเทคนิคในการประดับโน้ตเพลง เครื่องหมาย ทริลสามารถเขียนได้ออกเป็นหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ประพันธ์เพลง

เมื่อมีการแบ่งจำนวนจังหวะหรือค่าของตัวโน้ตออกมาแล้วนั้น สามารถใช้เทคนิคการเล่นทริล ที่สามารถบรรเลงได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น

The image displays five examples of trill notation on a five-line staff, each labeled 'วิธีการปฏิบัติ' (Practice Method). Each example includes a trill symbol above a note and numbered sub-examples (1) through (5) showing different ways to execute the trill.

- Example 1: Shows two sub-examples, 1) and 2), with notes moving up and down in a regular pattern.
- Example 2: Shows two sub-examples, 1) and 2), with notes moving up and down, but with a longer duration on the lower note in the second example.
- Example 3: Shows one sub-example, 1), with notes moving up and down.
- Example 4: Shows five sub-examples, 1) through 5), with notes moving up and down in various rhythmic patterns.
- Example 5: Shows four sub-examples, 1) through 4), with notes moving up and down in various rhythmic patterns.

พัลเมอร์ (Palmer, 2009 : ระบบออนไลน์) ลักษณะและสัญลักษณ์ของทริลที่โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) ได้นำมาใช้ในบทประพันธ์แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ	รูปแบบ/สัญลักษณ์	คำอธิบาย
1	The Trill with Termination (Trill with Turned Ending)		เป็นเทคนิคการทริลที่มีตัวโน้ตต่อหลังจากปฏิบัติเครื่องหมาย ทริลทันที
2	The Trill with Prefix from Below (Ascending Trill)		มักจะใช้กับการสิ้นสุดของโน้ต
3	The Trill with Prefix from Above (Descending Trill)		มักจะใช้กับการเปิดประโยคของตัวโน้ต
4	The Trill with Prefix from Below, with Termination (Ascending Trill, with Termination) or Suffix		เป็นการพรมนิ้วจากโน้ตเสียงที่ต่ำกว่าเข้าสู่การทริลปกติแล้วตามด้วย โน้ตเสียงที่เหมือนกับชุดแรกอีกครั้ง
5	The Trill with Prefix from above, with Termination (Descending Trill, with Termination) or Suffix		การพรมนิ้วของโน้ตช่วงสุดท้ายให้เสียงต่ำกว่าโน้ตหลักเมื่อมีการพรมนิ้ว
6	The Prepared Trill		เป็นการผสมผสานกันระหว่าง Appoggiatura และการทริลเพื่อเป็นการยึดค่าโน้ตของโน้ตตัวแรก ซึ่งมักจะพบในเพลง Invention และ Sinfonia

ลำดับ	ชื่อ	รูปแบบ/สัญลักษณ์	คำอธิบาย
7	The Pralltriller		การพรมนิ้วอย่างรวดเร็วโดยที่ ใช้โน้ต Diatonic

2. ประวัติของโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach)

ภาพที่ 2.1 โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach)

โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) เป็นคีตกวีและนักเล่นออร์แกนชาวเยอรมัน เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 1685 ในครอบครัวนักดนตรี เมืองไอเซินนาค และถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 1750 ต่อมาเมื่อปี ค.ศ. 1829 เกือบร้อยปีหลังจากการเสียชีวิตของเขา เฟลิกซ์ เม็นเดลโซห์น (Felix Mendelssohn) คีตกวีชาวเยอรมันได้นำเพลงเซนต์ แมทธิวแพสชัน (St. Matthew Passion) ของโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) ออกแสดงที่กรุงเบอร์ลิน จึงทำให้ชื่อเสียงของโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) เริ่มเป็นที่รู้จักขยายวงกว้างออกไปทำให้คนเห็นคุณค่างานของเขา นอกจากนี้ยังถือว่าการถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1750 เป็นเครื่องหมายของการสิ้นสุดดนตรียุคบาโรกด้วย

โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) เป็นคีตกวีสมัยบาโรก เขาแต่งเพลงไว้มากมายโดยดั้งเดิมเป็นเพลงสำหรับใช้ในโบสถ์ซึ่งโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) ได้สร้างแนวดนตรีของเขาให้กลายเป็นเอกลักษณ์ของยุคสมัย มีอิทธิพลหลักและยืนยาวต่อการพัฒนาดนตรีตะวันตก โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann

Sebastian Bach) เป็นนักออร์แกนและคลาเวียร์ (Clavier) ที่มีฝีมือยอดเยี่ยมมากทีเดียวและเขาเป็นผู้คิดวิธีการเล่นคลาเวียร์ (Clavier) โดยการใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วก้อยเพิ่มเข้าไปเป็นคนแรก เพราะก่อนหน้านี้ยังไม่มีใครเคยทำมาก่อน ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ในการเล่นคลาเวียร์ในสมัยต่อมา

คีตกวีที่มีชื่อเสียงหลายท่านเช่น โวล์ฟกัง อมาเดอุส มาซาร์ท (Wolfgang Amadeus Mozart) และลูดวิก ฟาน เบธอฟ (Ludwig van Beethoven) ยอมรับโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) ในฐานะปรมาจารย์ ด้วยลักษณะของบทเพลงเด่นในทุกแง่มุมด้วยความพิถีพิถันที่เต็มไปด้วย ท่วงทำนอง เสียงประสานหรือเทคนิคการสอดประสานกัน รูปแบบที่สมบูรณ์แบบ เทคนิคที่ฝึกฝนมาเป็นอย่างดี การศึกษาค้นคว้าแรงบันดาลใจอันเต็มเปี่ยม รวมทั้งปริมาณของบทเพลงที่แต่ง ทำให้งานของโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) หลุดจากวงจรทั่วไปของงานสร้างสรรค์ที่ปกติแล้วจะเริ่มตันเจริญเติบโตถึงขีดสุดแล้วเสื่อมสลาย โดยผลงานเพลงที่โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) ได้ประพันธ์ไว้ตั้งแต่วัยเยาว์ หรือเพลงที่ประพันธ์ในช่วงหลังของชีวิตนั้นจะมีคุณภาพทั้งสิ้น

ผลงานดนตรีของโยฮันน์ เซบาสเตียน บาค (Johann Sebastian Bach) เรียงลำดับตัวเลขตามหลังคำว่า BWV ซึ่งเป็นตัวย่อของ Bach Werke Verzeichnis แปลว่า บัญชีรายชื่อผลงานของ บาค ตีพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ.1950 เรียบเรียงโดยโวล์ฟกัง ชมิดเดอร์ (Wolfgang Schmieder) ลักษณะการเรียงหมายเลขของบทประพันธ์ เช่น BWV 1-224 เป็นผลงานแคนตาตา BWV 225-249 เป็นผลงานสำหรับกลุ่มนักร้องประสานเสียง BWV 250-524 เป็นผลงานซ็บร็องและดนตรีศาสนา BWV 525-748 เป็นผลงานสำหรับออร์แกน BWV 772-994 เป็นผลงานสำหรับเครื่องดนตรีลิ่มนิ้ว BWV 995-1000 เป็นผลงานสำหรับลูท BWV 1001-1040 เป็นผลงานดนตรีแชมเบอร์ BWV 1041-1071 เป็นผลงานสำหรับวงดุริยางค์ และ BWV 1072-1080 เป็นผลงานแคนนอน และ ฟิวก์

3. การวิเคราะห์เพลงเพื่อการเรียนการสอน

ก่อนผู้เรียนเริ่มเล่นเพลงครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการสอนที่ดี เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันควรทราบถึงวิธีการสำคัญต่างๆ เพื่อพัฒนารูปแบบแนวการสอนตามความเหมาะสม

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538: 70-74) กล่าวว่าแนวความคิดวิธีการเรียนการสอนเนื้อหาและทักษะดนตรี ควรจะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา ลักษณะ

ของเสียง ทักษะดนตรี วรรณคดีดนตรี เจตคติ ค่านิยมและความซาบซึ้งในดนตรี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องมีการเรียนควบคู่กับการวิเคราะห์จะส่งผลให้ ผู้เรียนมีทักษะทางด้านดนตรีที่ดีขึ้น

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2543: 91) ให้ความหมายของการตีความบทเพลงว่าเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์ถึงเหตุผลต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งการตีความบทเพลงทั้งในแง่ของลีลา น้ำเสียง ลักษณะเสียง ทำนอง จังหวะ เสียงประสาน และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

อัมเมอร์ (Ammer, 1972: 162) กล่าวว่าระเบียบวิธีการแสดงหรือลักษณะพิเศษโดยเฉพาะที่ปรากฏในการชิ้นงานการประพันธ์เพลงโดยนักร้อง นักดนตรี วาทยกร เป็นการเสนอแนวความคิดที่จะสื่อถึงอารมณ์ของผู้ประพันธ์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ การดึงจุดประสงค์ของการประพันธ์ดนตรีที่ถูกบ่งชี้ไว้ในเครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ในโน้ตดนตรี การตีความทางดนตรีเป็นเป้าหมายสำคัญอย่างยิ่งซึ่งเป็นไปอย่างมีทิศทาง ซึ่งได้ถูกระบุโดยคีตกวีแล้วว่าควรบรรเลงอย่างไรในงานประพันธ์ชิ้นนั้น นักดนตรีได้ถือปฏิบัติสืบเนื่องมานับตั้งแต่สมัยที่คีตกวียังมีชีวิตอยู่สืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน นักดนตรีสมัยใหม่จึงต้องศึกษารูปแบบของงานประพันธ์และการบรรเลงในแต่ละยุคสมัยของดนตรีดั้งเดิม เพื่อให้สามารถบรรเลงได้เหมือนต้นฉบับมากที่สุด

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2552: ระบบออนไลน์) กล่าวว่า การตีความเพลงหรือการวิเคราะห์วรรณคดีดนตรีชั้นสูงเป็นการนิยามที่นักดนตรี นักร้อง วาทยกร ใช้วิจารณ์ญาณตัดสินใจวางแนวทางการบรรเลงดนตรี เพื่อให้ได้งานดนตรีอันมีคุณภาพและความงามทางดนตรีสูงสุดโดยอาศัยการอ้างอิงวิธีการเล่นจากการบรรเลงดั้งเดิมและความตั้งใจของคีตกวีนั้นหลายครั้งที่ดนตรีมีการเปลี่ยนแปลงการบรรเลงไปตามผู้บรรเลงที่มีการตีความแตกต่างกัน ดังนั้น ความถูกต้องหรือความพลาดพลั้งในการบรรเลงงานประพันธ์ชิ้นหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากการตีความหมายเพลงที่แตกต่างกัน ดังนั้นความรู้วิชาการศึกษาดนตรีไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ ทฤษฎีดนตรี องค์ประกอบดนตรี ประสบการณ์และการวิเคราะห์หรืออย่างมีเหตุผลการบรรเลงดนตรีที่ไพเราะตามอารมณ์ และสื่อออกมาได้อย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ที่ดีนั้นจะต้องเริ่มมาจากการอ่านโน้ต ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนดนตรี เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับดนตรีได้เป็นอย่างดีแล้วยังเข้าใจถึงองค์ประกอบของดนตรี เช่น จังหวะ ทำนองที่มีความซับซ้อน สัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมทางดนตรี ผู้เรียนควรจะฝึกฝนทักษะการอ่านโน้ตอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงระดับสูง เมื่อผู้เรียนอ่านโน้ตได้แล้วผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเพลงทุกครั้งก่อนเล่นอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีการผิดพลาดน้อยลง

4. วิธีการสอนดนตรีและเปียโน

วิธีการสอนดนตรี

วิธีการเรียนการสอนดนตรีที่ดีนั้น มีหลายท่านได้กล่าวถึงวิธีการหรือเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในหลายรูปแบบ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544: 8) กล่าวถึงการรับรู้เพื่อนำมาเป็นหลักการเรียนการสอนดนตรีโดยอ้างถึงแนวความคิดการรับรู้ของ เจอโรม เฮส บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner, 1966) แบ่งเป็นกระบวนการ 3 ระดับ ดังนี้

1. การรับรู้แบบแอนแอคทิฟ (Enactive Representation) เป็นกระบวนการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ซึ่งผู้สอนจะใช้การกระทำให้ดู เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าเป็นอย่างไร และให้ผู้เรียนกระทำตาม

2. การรับรู้แบบไอคอนิก (Iconic Representation) เป็นกระบวนการรับรู้ที่เกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ในลักษณะของภาพหรือสัญลักษณ์ที่แทนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ เช่น ภาพสื่อความหมายแทนตัวโน้ต

3. การรับรู้ที่ใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Representation) เป็นกระบวนการรับรู้ที่เกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ทางด้านภาษาที่ทุกคนยอมรับ เช่น เครื่องหมายต่างๆ ทางทฤษฎีดนตรี

ครูผู้สอนแต่ละท่านมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันไปหากครูนำหลักจิตวิทยา มาใช้สอนเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น กิจกรรมการฝึกจังหวะดนตรี หากครูนำบัตรคำ (Flash Cards) ที่มีลักษณะเป็นตัวโน้ตและจังหวะต่างๆ บันทึกลงให้นักเรียนดูและปฏิบัติไปพร้อมกับนับจังหวะผู้เรียนจะได้ฝึกทั้งสายตา ความแม่นยำในเรื่องจังหวะและการรับรู้ของเสียงที่เกิดขึ้นไปพร้อมกันขณะเดียวกันหรือถ้าหากในบัตรคำครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า “ตัวหยุด (Rests)” ที่ทุกคนรู้จักกันนั้นไม่ได้หมายถึงให้ทุกคนหยุดนับหรือหยุดที่จะรู้สึกถึงทำนองที่มาต่อไป วิธีการต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีได้มากขึ้นจากกิจกรรมที่ได้กำหนดให้

นักการศึกษาดนตรีเบอเกตตันและบอร์ดแมน (Bergethon and Boardman: 1975) เชื่อว่าการที่ผู้เรียนจะมีวุฒิภาวะทางด้านดนตรีได้นั้น จะต้องมีความเข้าใจโครงสร้างของดนตรีประกอบไปด้วยองค์ประกอบพื้นฐานต่างๆ คือ ทำนองเพลง จังหวะ เสียงประสาน ฉันทลักษณ์ อารมณ์ และรูปแบบของเพลง ไม่ว่าจะเป็นเพลงพื้นบ้านง่ายๆ หรือเพลงชั้นสูงที่เข้าใจและฟังยาก

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2545: 62) กล่าวถึงหลักพื้นฐานในการสอนดนตรีดังนี้

1. วางแผนระยะยาวว่าจะสอน และคาดหวังให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องใด

ของนักเรียน

2.อธิบายโดยใช้ภาษาและการเปรียบเทียบที่เข้าใจง่าย เหมาะสมตามวัย

3.สอนให้นักเรียนเข้าใจที่ละเรื่อง เพื่อป้องกันความสับสน

4.สอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการคิด กลวิธีการซ่อมของตนเอง

5.คอยตรวจสอบนักเรียนในหัวข้อที่นักเรียนยังทำไม่ได้

6.วางเป้าหมายระยะสั้นให้นักเรียน

7.พยายามสาธิตในจุดที่เป็นลักษณะเฉพาะทางดนตรีและอารมณ์เพลง

มากกว่าการอธิบายเพียงอย่างเดียว

8.เชื่อมโยงสิ่งใหม่กับสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้ว

9.พยายามสอดแทรกความรู้ด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติดนตรีและ โสตกักษะ

อย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วิธีการเรียนการสอนดนตรีที่ดี เริ่มต้นจากครูผู้สอนเรียนรู้หลักจิตวิทยาการสอนวางแผนการรับรู้ จุดมุ่งหมายของผู้เรียนอย่างชัดเจนเป็นขั้นตอนจากพื้นฐานง่าย ๆ ไปสู่ระดับขั้นสูง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาของดนตรีอย่างแท้จริงทั้งในเรื่องการแยกแยะโครงสร้างของดนตรี มีพื้นฐานทักษะทางด้านดนตรี การสร้างสรรค์ทางด้านดนตรีสนุกสนานกับการเรียน ทำให้ส่งผลถึงวุฒิภาวะทางการเรียนดนตรีของผู้เรียนที่ดีขึ้นด้วย

วิธีการสอนเปียโน

วิธีการเรียนการสอนเปียโนที่ดีนั้น มีหลากหลายขั้นตอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียนและวิธีการหรือเทคนิคการสอนของครูเพื่อพัฒนาผู้เรียนในหลายรูปแบบ

จรงค์ พุกกะณานนท์ (2542: 1-9) กล่าวว่าดนตรีสากลโดยเฉพาะเครื่องดนตรีเปียโนได้รับความสนใจจากทุกเพศทุกวัยมาตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเพราะความไพเราะของเสียงเปียโน ความสามารถของผู้เล่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้ดนตรีมีสีสันมากขึ้น ปัจจุบันการเรียนวิชาเปียโน จึงเป็นวิชาที่ได้รับความสนใจมากจากผู้ปกครอง ก็เริ่มให้บุตรหลานได้เรียนรู้ รวมถึงสถาบันต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงจัดให้มีการเรียนการสอนมากขึ้น โดยมีหลักการแบ่งกลุ่มของนักเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เด็กที่เริ่มต้นเรียน ควรเน้นสอนในเรื่องของการฝึกจังหวะ การร้องเพลง และสิ่งสำคัญต้องวางรากฐานให้เด็กเกิดความเข้าใจในเรื่องดนตรี เพื่อให้มีทักษะที่ถูกต้อง เช่น ทำนอง การวางมือ หรือการใช้นิ้ว เป็นต้น

2. เด็กที่เคยเรียนมาบ้างแล้ว เน้นการสอนในเรื่องของน้ำหนัก จังหวะ
แนวเพลงที่สนใจและทฤษฎีที่ยากขึ้น

การสอนเปียโนควรมีหลักการสอนและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับผู้เรียนดังนี้

1. คูยและกล่าวนำเกี่ยวกับเรื่องเปียโน
2. ทำนั้งลักษณะของมือและการแนะนำแบบฝึกหัด
3. การหาที่ตั้งของโน้ตในคีย์เปียโน
4. การฝึกฟังเสียง (Ear Training)
5. การฝึกอ่านโน้ต (Sight Reading)
6. แบบฝึกหัดเกี่ยวกับเทคนิคการใช้นิ้ว (Technique)
7. บทเพลงสั้นๆ ง่ายๆ

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2549: 201-205) กล่าวว่า การเล่นเปียโนถือเป็นการใช้มือ
และนิ้วอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มากกว่าการเล่นเครื่องดนตรีอื่นๆ และการทำกิจกรรมอื่นใด
ธรรมชาติของมนุษย์เวลาใช้มือจับหรือหยิบสิ่งของโดยใช้บางส่วนของมือออกเป็น 2 ส่วนเท่านั้นคือ
ส่วนของนิ้วหัวแม่มือ และส่วนของนิ้วที่เหลืออีก 4 นิ้วอยู่ด้วยกัน ฉะนั้นนิ้วหัวแม่มือจะเป็นอิสระ
จากนิ้วอื่นอยู่แล้ว แต่นิ้วชี้ นิ้วกลาง นี้วนางและนิ้วก้อยจะไม่ทำงานแยกจากกัน ในการเล่นเครื่อง
ดนตรีบางชนิดต้องฝึกเฉพาะนิ้วมือซ้าย แต่สำหรับเปียโนต้องฝึกนิ้วทั้งสองมือ ซึ่งจะต้องมี
แบบฝึกหัดที่สร้างความแข็งแรงให้นิ้วทุกนิ้วเก่งเท่ากันและเป็นอิสระจากกัน

ฮาว (Hao, 2553: ระบบออนไลน์) กล่าวว่าวิธีการเรียนรู้หรือสอนเทคนิคการเล่น
เปียโนนั้น จะต้องให้สรีระของร่างกายผู้เล่นเปียโนมีความผ่อนคลาย โดยแขนเป็นอิสระไม่เกร็งข้อ
ต่อและกล้ามเนื้อ แต่สิ่งที่สำคัญสำหรับการสอนเทคนิคเปียโนที่ดีไม่ว่าจะได้วิธีการหรือเทคนิคที่ดี
มาจากที่ใด สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้เล่นจะต้องลองฝึกซ้อมและหาวิธีการเล่นให้เป็นธรรมชาติในแบบของ
ตนเอง

สรุปได้ว่า วิธีการสอนเทคนิคเปียโนที่ดีนั้นจะต้องเริ่มฝึกให้ผู้เรียนมีพื้นฐาน
ที่ถูกต้องตั้งแต่ท่าทางที่ผ่อนคลาย จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนเปียโน เมื่อผู้เรียนเข้าใจ
เรื่องของดนตรีได้มากขึ้น จะทำให้การฝึกเทคนิคเปียโนต่างๆ ก็จะทำให้ง่ายมากขึ้นทั้งนี้ทั้งนั้น
ย่อมเกิดมาจากความถูกต้อง ความเป็นอิสระของร่างกาย และวิธีจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับ
ผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอน

5. แบบฝึกทักษะ

การจัดทำสื่อการเรียน ประเภทแบบฝึกทักษะได้มีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญ ขั้นตอนต่างๆ และประโยชน์ของแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนารูปแบบดังนี้

ศศิธร วัฒนลักษณ์นันท์ (2542: ระบบออนไลน์) กล่าวว่าแบบฝึกทักษะที่ใช้ฝึกความเข้าใจฝึกทักษะต่างๆ และทดสอบความสามารถของนักเรียนตามบทเรียนที่ครูสอนว่านักเรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด

สำลี รักสุทธี (2553: 31) กล่าวว่าแบบฝึกทักษะ คือ ชุดการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อีกแล้วเพื่อความรู้ความเข้าใจ และเป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญให้แก่ผู้เรียนทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

อรพรรณ เจริญธานี (2551: 8) กล่าวว่างานหรือกิจกรรมที่ครูสร้างขึ้นโดยมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นและช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง อาจจะทำให้นักเรียนทำแบบฝึกขณะเรียนหรือหลังจากจบบทเรียนไปแล้วก็ได้

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นถือได้ว่าเป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำ คล่องแคล่วในแต่ละทักษะ เนื่องจากแบบฝึกเสริมทักษะจะต้องมีการผ่านกระบวนการวิเคราะห์จากเรื่องราวข้อเท็จจริงเฉพาะด้าน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทักษะการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกที่ดีนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนหลายประการที่สำคัญทำให้แบบฝึกทักษะเหมาะสมกับผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545: 37-38) ได้อธิบายขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหา ความต้องการจากจุดประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาเพื่อใช้สร้างแบบฝึกทักษะ
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ
4. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะ
5. ทดลองหาคุณภาพและประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
6. รวบรวมแบบฝึกทักษะเป็นชุดโดยการจัดทำคำชี้แจงการใช้

ทฤษฎี แคมป์ (2547: 51-52) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ว่า การสร้างแบบฝึก ทักษะต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism) คือ การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยอาศัยการเรียนรู้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวรและอาจจะลืมในที่สุด

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้บ่อยๆ อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากจะทำ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

จากทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะคือ

1. คำนึงถึงผู้เรียนในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงถึงว่าผู้เรียนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจแตกต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกทักษะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม คือไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ

2. ควรจัดแบบฝึกทักษะจากง่ายไปหายากเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ซึ่งทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึก และช่วยยั่วยุอยากให้อีกต่อไป

3. หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใด จะต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเรื่องนั้นอย่างแท้จริง และฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อยๆ

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว ควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อยๆ

ล่ำลี รักสุทธิ (2553: 31) กล่าวถึงวิธีขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร
2. กำหนดตัวบ่งชี้/จุดประสงค์

3. วิเคราะห์หลักสูตร กลุ่มสาระ/กำหนดเนื้อหา
4. กำหนดกิจกรรม/รูปแบบ
5. สร้างแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
6. ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ
7. ทดลองใช้
8. ปรับปรุง
9. พิมพ์เผยแพร่

อรพรรณ เจริญธานี (2551: 14) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ต้องยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละวัย คำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ แรงจูงใจของนักเรียน
2. ต้องตั้งจุดประสงค์ในการฝึก เช่น ต้องการฝึกเสริมทักษะ เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. แบบฝึกเสริมทักษะต้องไม่ยากไม่ง่ายจนเกินไป คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนและต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก
4. ต้องศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ปัญหาและข้อบกพร่องของผู้เรียน
5. แบบฝึกเสริมทักษะต้องมีคำชี้แจง ควรมีตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้นและสามารถทำได้ด้วยตนเอง
6. แบบฝึกเสริมทักษะควรมีหลายรูปแบบ หลายลักษณะ เพื่อจูงใจในการทำแบบฝึกทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่ามีจำนวนไม่มาก
7. ควรมีรูปภาพประกอบที่สวยงามเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
8. ควรใช้ภาษาสั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ว่าจะป็นเนื้อหาหรือคำสั่ง
9. ควรมีการทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ก่อนนำไปใช้จริง
10. ควรจัดทำเป็นรูปเล่ม ซึ่งสามารถเก็บรักษาได้ง่าย ผู้เรียนสามารถนำมาทบทวน

ก่อนสอบได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีมีวิธีการดังนี้

1. สำรวจ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเนื้อหาการเรียนรู้
2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการพัฒนาการเรียนรู้

3. วิเคราะห์ปัญหาที่เรียนแต่ละจุดประสงค์ และรวบรวม
4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อจะสร้างแบบฝึกทักษะให้เหมาะสมกับผู้เรียน
5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกทักษะ อย่างชัดเจน
6. สร้างแบบฝึกทักษะ
7. นำแบบฝึกทักษะให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา
8. จัดพิมพ์แบบฝึกเพื่อนำมาใช้กับผู้เรียน

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

กรมวิชาการ (2545: 37) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ ครูควรเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง เพราะครูเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จึงย่อมจะทราบดีว่าสาระ ส่วนใดควรจะมีแบบฝึกที่จะช่วยเสริมทักษะให้กับผู้เรียน

ถวัลย์ มาศจรัส (2546: 21) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีว่า

1. ต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระ การเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชา ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม มีคำอธิบาย และคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม
3. สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. มีคำถามและกิจกรรมที่ทำท่าย ส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของ ธรรมชาติวิชา
6. มีกลยุทธ์การนำเสนอและตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

พินิจ จันทรชัย (2546: 92) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่าควร ประกอบไปด้วย เนื้อหาที่ชัดเจน มีรูปแบบ ได้รับความสนใจ ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนและทำ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน

อำนาจ เลื่อมใส (2546: 93) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. ตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย และทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาษา ความยากง่าย และเวลาในการฝึกมีความเหมาะสมกับพื้นฐาน

วัยและความรู้ความสามารถของผู้เรียน

4. ใช้หลักจิตวิทยาปลูกฝังความสนใจ มีสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจ ทำทนายผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถได้เต็มที่
5. มีหลายรูปแบบให้ผู้เรียนได้เลือกฝึกศึกษาด้วยตนเอง
6. ควรได้รับการปรับปรุงคู่มือหนังสือเรียนเสมอ
7. เป็นแบบฝึกที่สามารถประเมินผู้เรียนได้

สรุปได้ว่า การลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ควรจะประกอบไปด้วย

1. เนื้อหาของแบบฝึกทักษะ เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน มีความชัดเจนในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษาที่ใช้ มีความทันสมัยอยู่เสมอและความเหมาะสม ระยะเวลาในการฝึก
2. ความน่าสนใจของแบบฝึกทักษะ จะต้องผ่านการใช้หลักจิตวิทยาเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ มีสิ่งแปลกใหม่ มีการเรียนรู้เป็นขั้นตอน
3. การตอบสนองปัญหา และการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

การประเมินและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

จักรพรรดิ คงนะ (2550: 50-51) โดยอ้างถึงทอมลินสันเกี่ยวกับการประเมินแบบฝึกทักษะไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบรายละเอียดของแบบฝึกทักษะ (Description of the task) ทั้งทางด้านเนื้อหา เช่น ขั้นตอนการทำงาน ทักษะที่ผู้เรียนต้องใช้และจุดประสงค์การเรียนรู้
2. วางแผนการประเมินแบบฝึก (Planning the evaluation) โดยวางกรอบการประเมินทั้งแนวการสอน จุดประสงค์ เป้าหมาย ขอบข่าย ผู้ประเมิน เวลา ประเภทของข้อมูลที่ใช้ประเมิน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection information) โดยใช้เครื่องมือ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบทดสอบ

4. วิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of the information collected) เพื่อตรวจสอบว่าแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาแบบฝึกทักษะ

5. สรุปและเสนอแนะ (Conclusions and recommendation) สรุปผลจากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ว่าเป็นแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นว่า สามารถเรียนรู้ได้ดีมากน้อยแค่ไหน และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการสอนครั้งต่อไป

ชูศรี วงศ์รัตนะ (2545: 74) ได้เสนอแนะการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะก่อนนำไปใช้จริง มีวิธีการง่ายๆ ไม่ต้องใช้ตัวเลข ไปจนถึงการพิสูจน์ด้วยตัวเลขแต่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม อาจจะทำเพียงวิธีใดวิธีหนึ่งหรือ 2-3 วิธีพร้อมกันก็ได้ คือ

1. การให้ผู้เชี่ยวชาญ เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูวิชาการ หรือครูต้นแบบครูชำนาญการ ที่มีความชำนาญในการสอนที่ยอมรับโดยทั่วกัน ช่วยอ่านและตรวจสอบด้านเนื้อหาความเหมาะสมกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือปัญหา และกลุ่มผู้เรียนมากน้อยเพียงใด หรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อที่จะได้นำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

2. การบรรยายคุณภาพ หรือสภาพที่เป็นอยู่ก่อนการใช้แบบฝึกเปรียบเทียบกับคุณภาพที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกทักษะ โดยทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กประมาณ 1-3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมด้านความชัดเจนของภาษา การลำดับขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมความน่าสนใจของเนื้อหา

3. การคำนวณหาค่าร้อยละของผู้เรียน (P1) ที่สอบผ่านแบบทดสอบอ้างอิงเกณฑ์ที่กำหนดจุดผ่านไว้ร้อยละ (P2) ของคะแนนเต็ม

4. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ โดยใช้สูตร E1/E2 วิธีนี้เหมาะกับการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนค่อนข้างใหญ่

สรุปได้ว่า การประเมินและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่ดี มีหลายวิธีการที่สามารถเลือกทำได้แต่ควรจะมีขั้นตอนที่ชัดเจน ดังนี้

1. วางแผนการประเมินและตรวจสอบรายละเอียดของแบบฝึกทักษะ
2. เก็บรวบรวมข้อมูล ตามวิธีการและจุดประสงค์ที่ต้องการศึกษาวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีการพร้อมกันได้ เช่น

- การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา

- การบรรยายคุณภาพจากการสังเกตโดยการทดลอง

3. วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง

แบบฝึกทักษะ

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

จักรพรรดิ คณະ (2550: 49) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้แบบฝึกทักษะมีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อตัวผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถเห็นความก้าวหน้าของตนเอง รวมทั้งเป็นการวัดความสามารถว่าอยู่ในระดับใด ส่วนผู้สอนแบบฝึกทักษะช่วยลดภาระงาน อีกทั้งสามารถเห็นข้อบกพร่องในการเรียนการสอน ทำให้สามารถวางแผนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546: 21) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การเขียน
3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน

น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล (2546: 51) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนในการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญ และปลูกฝังคุณค่าและคุณลักษณะนิสัยที่ถูกต้องดีงามในหลายประการ หากแต่ครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักการนำไปใช้อย่างถูกวิธี ให้ผู้ได้รับการฝึกหลายๆรูปแบบ หลายๆ ครั้ง เหมาะสมกับวัย เวลา และความสามารถของแต่ละคน จึงจะทำให้แบบฝึกทักษะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง แบบฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะ ความชำนาญ ความเชื่อมั่น ความเข้าใจและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

เบญจทิพย์ เชษฐพันธ์ (2549: 42) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่าแบบฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเพราะเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ตามสภาพความต้องการ เพราะสร้างขึ้นจากพื้นฐานที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และทำให้ทราบความสามารถในการเรียนและตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียน

วิไลลักษณ์ ลาจันท์ (2548: 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่าหากครูสร้างบทเรียนที่มีแบบฝึกที่มีประโยชน์มีความหมาย ผู้เรียนสามารถเรียนได้เร็ว เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เพราะทำให้บทเรียนมีความหมายและผู้เรียนจำบทเรียนได้ง่ายยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนและผู้สอน เพราะเป็นสื่อประเภทหนึ่งของการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ และเข้าใจทักษะ ดังกล่าวอย่างแท้จริง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรัรัตน์ เขียมเจริญ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับชุดการสอน การใช้เพเดิล สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นกลางตอนต้น ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างชุดการสอนการใช้เพเดิลสำหรับนักเรียนเปียโนชั้นกลางตอนต้นโดยมีการหาประสิทธิภาพ และศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการใช้เพเดิล สำหรับนักเรียนเปียโนชั้นกลาง ตอนต้น จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถทำคะแนนในแบบทดสอบระหว่างเรียนได้สูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการสอนการใช้เพเดิลสำหรับ นักเรียนเปียโนชั้นกลางตอนต้นด้วยการใช้แบบสอบถาม ผลปรากฏว่า นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับชุดการสอนการใช้เพเดิล

นัฐริกา สุนทรธนพล (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ชุดการสอน เทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation: Legato, Staccato and Legato-Staccato สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7-11 ปี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน โดยที่มีประชากรเป็นนักเรียน โรงเรียนดนตรีทั้งสิ้น 32 คนและมีระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 สัปดาห์ ๆ ละ 10 นาที ผลจาก การวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 81.25/92.08 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80